

EEN VISVOERDER UIT OOSTENDE IN 1506

door R. VANCRAEYNEST

Op het Rijksarchief te Kortrijk worden o.m. 151 schepenregisters bewaard behorend tot het oud stadsarchief van Kortrijk. Ze bestrijken de periode 1438-1796. Elk register bevat ongeveer 250 recto en verso beschreven bladen met naar schatting gemiddeld 3 tot 4 akten per bladzijde. Het geheel zal dus ruim 150.000 akten bevatten.

Waarover gaat het in deze akten ? Over geldleningen, borgstellingen, lijfrenten, koop en verkoop van huizen, pachtcontracten, huwelijkscontracten, enz. De verzameling wordt dan ook meestal genoemd "Acten en Contracten". Het gaat hier niet alleen om personen van de stad Kortrijk, maar ook over personen van gans de kasselrij Kortrijk : Brugge, Ieper, Rijsel, Kales, enz. Een enkele keer heb ik toevallig ook iemand van Oostende aange troffen.

Het gaat over een zekere Cornelis ZEGHERS, zoon van Cornelis, visvoerder, wonende te Oostende, die aan Willem VAN HOOLBEKE in Kortrijk een som van negen pond parisis Vlaamse munt moet betalen met halfvasten 1505. Cornelis ZEGHERS stemt er in toe dat, als hij in gebreke blijft die som te betalen op de vastgestelde dag, de voornoemde Willem "hem zal moghen toespreken bij vanghinghe van zynen persone, arrestene van zynen goede ende andersints, ende dat denzelven Cornelis hem niet en zal moghen behelpen met eenighe vryheden, niet vuteghstecken noch ghesondert".

Deze akte werd getekend op de 7e Sporckel (februari) in tegenwoordigheid van de schepenen DE TOLNAERE en VAN DEN BRANDE.

Dat er in de titel 1506, en niet 1505, staat is geen fout. Toentertijd, en zulks tot in de jaren 1580, versprong het jaartal slechts met Pasen. Halfvasten 1505 is dus 1506 volgens onze rekenwijze, omdat halfvasten uiteraard vóór Pasen valt. Concreet : volgens de oude rekening zouden we nu nog steeds januari, februari, maart 1986 moeten schrijven en dit tot en met 18 april. De volgende dag is Pasen 19 april 1987.

HET "TOLERANTIE"-EDICT EN HAAR WEERSLAG TE OOSTENDE

door Emiel SMISSAERT

Jozef II (1741-1790), keizer van 1765 tot 1790, wilde zijn vele landen tot een eenheid van taal en bestuur brengen. In 1780, na de dood van zijn moeder keizerin Maria-Theresia, bevorderde hij de welvaart, hief de lijfeigenschap op, voerde de vrijheid van onderwijs en godsdienstoefening in ("Tolerantie"-edict, 1781), richtte lekenscholen op, hield toezicht op de buitenlandse betrekkingen der geestelijkheid ("recht van placet") en stelde de opleiding van priesters onder staatsleiding. In de Zuidelijke Nederlanden wekte zijn hervormingsdrift zoveel tegenstand, dat er een revolutie uitbrak : de zgn. "Brabantse Omwenteling" (1789-1790).

Op 13 oktober 1781 vaardigde Jozef II te Wenen zijn "Toleranzpactent" uit en op 12 november 1781 werd aan de burgerlijke en geestelijke instanties van de Zuidelijke Nederlanden een aangepaste versie toegezonden.